Poštarina plaćena u gotovu.

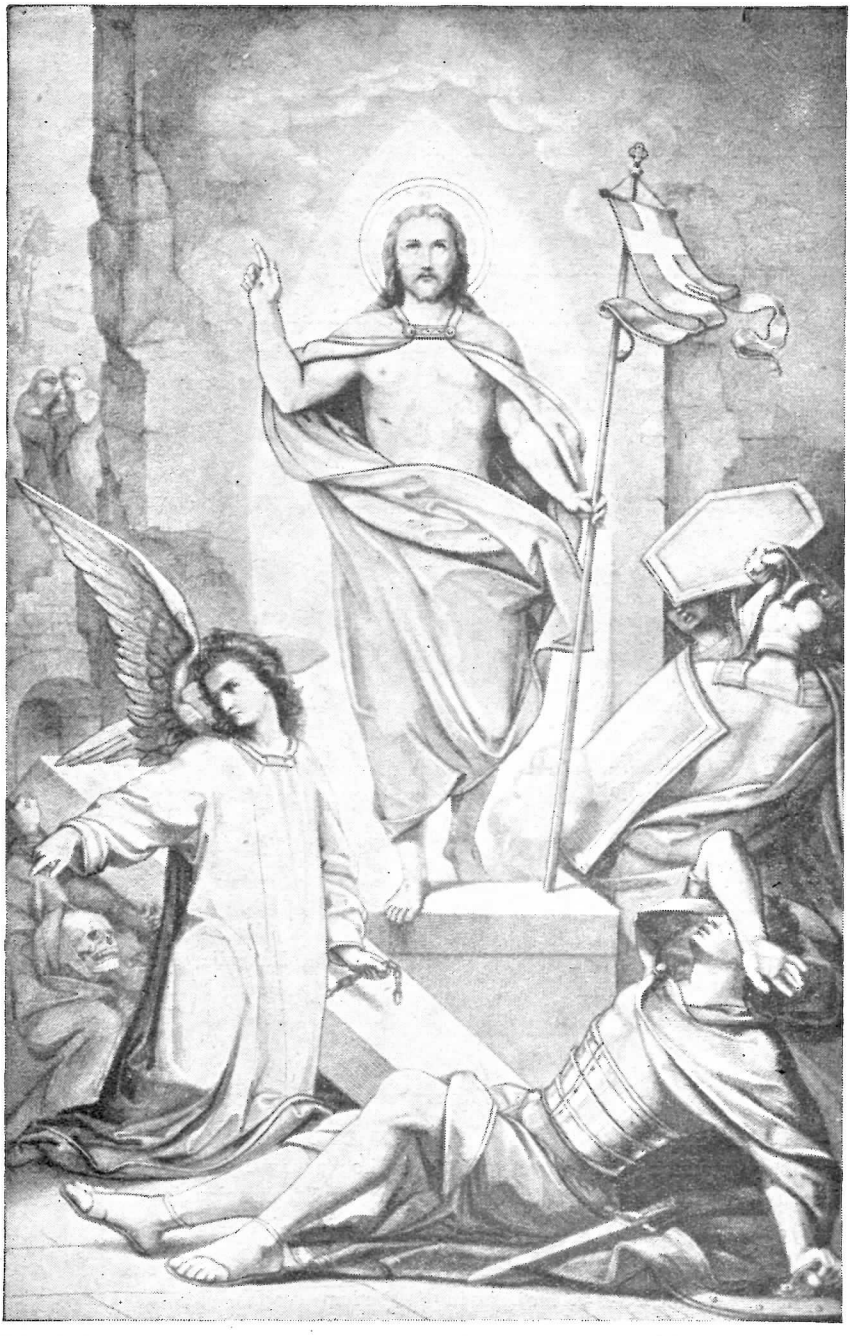

EUHARISTIJSKI GLASNIK

Split - Poljud Travanj 1941

SADRŽAJ:

Manifest hrvatskog katoličkog episkopata na hrvatski narod; — »Ljubite jedan drugoga«; — Prvi Veliki Petak; — Uskrsnuo je!; — Zbirka primjera; — »Blaženi« O. Marko Tvrdeić; — Mistički život; — II. Narodno hodočašće u rodni grad blaženog Nikole Tavilića; — Iz Perivoja Sv. Franje; — Pričestit ću se dogodine . . .; — Dopisi; — Zahvalnice; — Pokojnici; — Milodari.

EUHARISTIJSKI GLASNIK
S dopuštenjem crkvene vlasti i starješinstva reda izdaju mjesečno OO. franjevci prov. sv. Jeronima. — Uređuje O. Ciprijan Lisica.
Godišnja pretplata 15 Din. Za inozemstvo 30 Din. Broj ček. računa 4425.
Adresa za sve pošiljke: Uredništvo Euharistijskog glasnika, Split-Poljud.
Telefon br. 28-39

Rimsko-franjevački kalendar - Travanj 1941

1. U. Sv. Hugo
2. S. Bl. Leopold, 1 R.
3. Č. Bl. Gandulf i dr., 1 R.
4. P. Sv. Benedikt, 1 R.
5. S. Sv. Vinko Fererski
6. *N. Cvjetna Nedjelja*
7. P. Veliki Ponedjeljak
8. U. Veliki Utorak
9. S. Velika Srijeda
10. Č. Veliki Četvrtak
11. P. Veliki Petak
12. S. Velika Subota
13. *N. Uskrs*
14. P. Uskrsni Ponedjeljak
15. U. Uskrsni Utorak
16. S. Obnova redovničkih zavjeta
17. Č. Sv. Anicet
18. P. Bl. Andrija, 1 R.
19. S. Bl. Konrad, 1 R.
20. *N. Bijela Nedjelja*
21. P. Sv. Konrad Parshamski 1 R.
22. U. Bl. Franjo, 1 R.
23. S. Bl. Egidije, 1 R.
24. Č. Sv. Vjerko, 1 R.
25. P. Sv. Marko Evanđ.
26. S. Sv. Klet i Marcelin Pp.
27. *N. Nedjelja 2 po Uskrsu*
28. P. Bl. Lukezije, 3 R.
29. U. Sv. Petar, Muč.
30. S. Sv. Josip zaruč. BDM.

Potpuni oprost dobivaju:

Trećoreci na dan 4, 10, 13, 16, 21, 23, 24, 28, 30, zatim na dan mjesečne skupštine, 2) jedanput u mjesecu po volji, 3) svakog prvog četvrtka, petka i subote u mjesecu, 4) svaki utorak, 5) kad izmole franjevačku krunicu.

Opće odrešenje na dan 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13.

Članovi Pravih ljubitelja Isusovih: svaki prvi petak u mjesecu kada iza sv. pričesti izmole »Isuse moj, hoću da budem tvoj(a) pravi(a) ljubitelj(ica)«. 2) na času smrti ako barem skrušeno zazovu ime Isus i Marija.

Članovi svagdanjeg klanjanja na dan 10, 13, na dan pokrovitelja biskupije.

Članovi Malenih Podvornika: svaki put kad se ispovijede i pričeste te mole po nakani Sv. Oca Pape 5 Očenaša, Zdravo Marijo i Slava Ocu, 2) svaki put kad mole pred izloženim Presv. Sakramentom, 3) na dan mjesečne društvene skupštine.

God. XXVIII. Travanj 1941 Br. 4

Manifest hrvatskog katoličkog episkopata na hrvatski narod

Hrvatski narode!

Hrvatski je Episkopat, predragi vjernici, upozorio cijeli Hrvatski Katolički narod na značajni jubilej 1300-godišnjice naših prvih veza sa Stolicom Sv. Petra u Rimu već prije dvije godine zajedničkom poslanicom iz bijelog Zagreba i potaknuo Vas, da se zamislite u ovu činjenicu, koja pokazuje na Hrvatski narod kao na jedan od najstarijih Kršćanskih Katoličkih naroda u Europi, pa da se što dostojnije svi skupa pripravimo na ovaj rijetki jubilej.

Zatim smo, predragi vjernici, opet obratili se na cijeli hrvatski katolički narod iz vječnoga grada Rima, i to u času, kad smo ponovno osjetili prigodom posjeta Svetom Ocu Papi Piju XII. drhtaj vječne ljubavi, koja je uvijek kucala u srcima Kristovih Namjesnika prema hrvatskom narodu. Sveti Otac Papa Pijo XII. uočio je važnost ovoga hrvatskog narodnog jubileja i proglasio je godnu 1940/41. od Petrova do Petrova Svetom jubilejskom godinom hrvatskog naroda.

Velik je to dar, koji Sveta Stolica rijetko podjeljuje. Divan je to dar, kojim bi se ponosili i veliki kulturni narodi svijeta.

I sad evo, hrvatski narode, opet dolazimo k tebi u času, kad se primičemo vrhuncu proslave, ove naše jubilejske godine, kojoj će kruna biti najprije svečanosti u Splitu-Solinu i okolici, gdje je bila kolijevka hrvatskog Kraljevstva, i odakle je najprije zasjalo svijetlo Evanđelja hrvatskom narodu; onda veliki Euharistijski Kongres u metropoli hrvatskog naroda u Zagrebu, ovoga ljeta od 20 do 23 lipnja.

I ovim pozivamo sve Hrvate Katolike, gdjegod bili, da iskoriste u punini beskrajnu širom otvorenu riznicu duhovnih blagodati, što nam ih pruža Sveta Stolica, i da dođu u što većem broju na spomenute svečanosti i na veliki narodni Euharistijski Kongres u našem lijepom Zagrebu. Neka se obilje Božjih milosti izlije na sve nas pojedince, na obitelji naše, na sela naša i gradove naše, na sav hrvatski narod!

Pozivamo te, dragi hrvatski narode, da sudjelovanjem na veličanstvenim jubilejskim svečanostima iskažeš svoju zahvalnost Bogu, Crkvi Katoličkoj i slavnim hrvatskim vladarima, knezovima i kraljevima, koji su nas prije 13 stoljeća zauvijek privezali uz Svetu Crkvu Katoličku.

Neka je hvala i slava Svevišnjemu, koji nas je punih 13 stoljeća branio i nije dopustio da propadnemo u ovom razmeđu svijetova, na raskrsnici Istoka i Zapada, gdje su propali mnogi narodi.

Neka je hvala i čast Svetoj Stolici, koja je nas Hrvate uvijek nesebično štitila, branila, razumijevala, pomagala svim sredstvima u danima najtežih patnja i borbâ, kad su nas svi ostavljali, izdavali, kršili zadanu nam riječ, tlačili i krnjili prava i tekovine slavnoga kraljestva hrvatskog, a osobito u one dane, kad je »Predziđe Kršćanstva« bilo poprskano krvlju za cijeli kulturni Zapad.

Neka je vječita slava hrvatskim vladarima, koji su prije 13 stoljeća prvim dodirima sa Svetom Stolicom vezali hrvatski brod uz Petrovu Pećinu i tako nas uveli u krug zapadno-evropske kulture, uveli nas u svjetsku povijest, tako da se mi danas ponosimo narodnim opstankom od 13 stoljeća, dok su se toliki drugi narodi kroz to vrijeme pojavili i nestali.

U vrijeme, kad je čitav svijet zahvatio plamen strahovitog rata, upravo ima smisla više nego ikada prije, da pred čitavim svijetom manifestiramo svoju volju za mirnim životom u lijepoj našoj domovini.

Ima smisla da doviknemo svima i svakomu!

»Tu smo, na ovoj krvlju zalivenoj zemlji junaka, mučenika i svetaca iz svih slojeva mukotrpnog hrvatskog naroda. Tu smo i tu ostajemo!

Ništa nas nije kroz 13 stoljeća moglo skršiti, ništa pokolebati u našoj volji, da ostanemo u ovoj našoj hrvatskoj znojem i krvlju natopljenoj grudi, da ustrajemo u ljubavi i odanosti, prema Svetoj Stolici.

Nikada nijesmo tuđe otimali, a ni svojega nijesmo dali i ne damo. Neka živi naša lijepa Domovina Hrvatska u miru, u slobodi, u socijalnoj pravdi, u ljubavi prema Bogu i bližnjemu!

Slava Kristu Kralju, u kojega hrvatski narod upire oči svoje i sve uzdanje svoje!

U Zagrebu, dne 6. ožujka 1941.

Dr. Alojzije Stepinac, v. r.
nadbiskup zagrebački,
predsjednik biskupskih konfer.

Dr. Ivan Ev. Šarić, v. r.
nadbiskup vrhbosanski

O. Alojzije Mišić, v. r.
biskup mostarsko-trebinjski

O. Joso Garić, v. r.
biskup banjalučki

Dr. Antun Akšamović, v. r.
biskup đakovački

Dr. Jeronim Mileta, v. r.
biskup šibenski i apost. admin. zadarski

Dr. Kvirin Klem. Bonefačić, v. r.
biskup splitski

Dr. Josip Srebrnić, v. r.
biskup krčki

Mijo Pušić, v. r.
biskup hvarski

Dr. Viktor Burić, v. r.
biskup senjsko-modruški

Pavao Butorac, v. r.
biskup kotorski i apost. admin. dubrovački

Mons Lajčo Budanović, v. r.
biskup, apost. admin. bački

Dr. Dane Šajatović, v. r.
kapitularni vikar križevački

O. Benko Tulić.

„Ljubite jedan drugoga"

Prije svoje strašne muke nalazio se Isus s apostolima u kući nekoga svoga učenika. Skupili su se, čini se, da izvrše propisnu obrednu gozbu, na spomen izlaska židovskog naroda iz Egipta. To je bila oprosna večera. *»Veoma sam želio,* kazao im je Isus, *da ovu pashu jedem s vama prije nego muku podnesem«.* (Lk. 22, 15)

Preko večere Isus im je mnogo toga kazao, a najposlije im je ostavio svoje Tijelo i svoju Krv pod prilikama kruha i vina i dao im novu zapovijed ljubavi. *»Novu vam zapovijed dajem, da ljubite jedan drugoga, kao što sam ja ljubio vas, da se i vi ljubite među sobom. Po tom će svi poznati, da ste učenici moji, ako imate ljubav među sobom.«* (Iv. 13, 34 i 35)

Isus ostavlja apostolima kao amanet novu zapovijed, zapovijed ljubavi prema bližnjemu. A zašto Isus nazivlje tu zapovijed novom? Zar nije bila poznata do onda svijetu?

Stari svijet, uistinu, nije znao za ljubav u pravom smislu riječi. Čovjek je ljubio sama sebe i svoga prijatelja, dok mu ovaj ne bi učinio zlo, a ostale je mrzio. Tu i tamo bi se međusobno ljubili ljudi iste krvi; za tuđince, ako nijesu bili gosti, a pogotovo za neprijatelje, bila je samo mržnja i zator. Za njih je vladalo ono što kaže Mojsije u knjizi Izlaska: *»Oko za oko, zub za zub, nogu za nogu, opeklinu za opeklinu, ranu za ranu, modricu za modricu.«* (Iz. Moj. 21, 24-26.)

Stari nijesu poznavali ljubavi prema siromašnom svijetu, prema pogaženima i zapuštenima, uopće prema onima koji trpe. *»Siromaštvo je veliko zlo i najveća sramota na ovom svijetu«*, kaže poganski pisac Horac. A Plauto je još nemilosrdniji. *»Dati milostinju,* veli on, *dvostruka je ludost: jedno jer rasipaš svoje, a drugo potpomažeš bijedu da se to većma širi.«*

Takvih i sličnih izreka protiv onih koje je snašla nevolja u životu, svijet je bio prepun prije dolaska Isusova. Zato je Isusova nova zapovijed o ljubavi prema bližnjemu bila sasma jedna novost i veliko iznenađenje za ondašnje ljude.

Često je puta bož. Spasitelj u svojim propovijedima iznosio smisao te nove zapovijedi, a na osobiti način u priči o milosrdnom Samaritancu.

Jedan poznavalac zakona upita Isusa: »Tko je moj bližnji?« A Isus mu ispripovijedi ovo:

Neki čovjek — Židov — išao je iz Jeruzalema u Jerihon. Na putu ga napadnu razbojnici, te ga svuku, izrane i ostave nasred puta polumrtva. Slučajno je tim istim putem prolazio neki svećenik — jedan od onih, koji su se hvastali da poznaju zakon Božji u sitnice. — On opazi nesretnika, kako leži i muči se, ali se ne zaustavi, da mu pruži pomoć, nego proslijedi dalje. Malo poslije onuda prođe i Levit, koji je služio u hramu i dobro poznavao sve svete obrede koji su se vršili na svečanostima u hramu. Pogleda nevoljnika ispod oka i nastavi svoj put. Najposlije naiđe neki Samaritanac. Za Židova Samaritanci su bili nevjernici i odvratni gotovo kao neznabošci. Ali Samaritanac ne gleda je li onaj jadnik, koji leži nasred puta Židov ili Samaritanac. On vidi čovjeka u nevolji, sažali mu se i hoće da mu pomogne. Približi mu se, te ispere rane s uljem i vinom što je nosio sobom, zavije ih kako je najbolje znao, pa ga posadi na magarca, dovede ga u gostionicu i dade ga metnuti u postelju, a sutradan, kad se jadnik osvijestio, zovne gostioničara i dade mu dva dinara s riječima: Pobrini se za njega, i ako što više potrošiš, platiti ću ti kad se vratim. (Lk. 10, 30-37.)

S ovom pričom Isus nas je poučio, da naš bližnji nije samo prijatelj, nego svaki onaj, kojemu je potrebna naša pomoć, pa bio on i naš neprijatelj. Svi ljudi djeca su jednoga te istoga nebeskoga Oca. *»Ovako ćete moliti,* kazao je Isus apostolima, koji ga zamoliše, neka ih nauči moliti se: *Oče naš, koji jesi na nebesima . . .«* (Mt. 6, 3). A na drugom mjestu nas opominje: *»Ljubite svakoga, da budete sinovi Oca vašega nebeskoga, koji čini da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i daje kišu pravednima i nepravednima«.* (Mt. 5, 45). To uči i sv. Pavao: *»Jedan je Bog i Otac sviju, koji je nad svima i kroza sve i u svima.«* (Ef. 4, 6)

Ljubav prema bližnjemu je Isusu bila prva stvar iza ljubavi prema Bogu. *»Prva i najveća je zapovijed: Ljubi Gospodina Boga svim srcem, svom dušom i svom pameti. A druga je ovoj jednaka: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe! O ovim dvjema zapovijedima visi sav zakon i proroci«.* (Mt. 22, 38)

Prema tome ljubav k Bogu i bližnjemu sačinjavaju jezgru Kristove nauke. Kršćanstvo se ne može zamisliti bez ljubavi prema bližnjemu. *»Ako tko reče: ljubim Boga, a mrzim na brata svojega, lažac je,* kaže sv. Ivan ap., *jer tko ne ljubi brata svojega, kojega vidi, kako može ljubiti Boga, kojega ne vidi. I ovu zapovijed imamo od njega: Tko ljubi Boga, da ljubi i brata svojega.«* (I. Iv. 4, 20, 21)

Po ljubavi prema bližnjemu pokazujemo svijetu što smo i čiji smo; da li smo pravi sljedbenici Kristovi i koliko duha Kristova imamo u sebi. *»Po tom će poznati da ste moji učenici, ako se ljubite među sobom«.*

Prvi Veliki Petak

(Nekoliko misli na razmišljanje)

»O vi svi, koji prolazite putem, pogledajte i vidite, ima li boli veće od boli moje . . .«

Križ na Kalvariji nestaje u mraku gušćem od noći . . . Nadvila se tama nad Jerusalimom, puna jeze, boli i straha, da sakrije zločin ljudi, da sakrije nebrojene grijehe vjekova, koji su imali biti izbrisani mukom Raspetoga. Kroz gustu tamu, tamu prohujalih vremena prije raspeća Galilejca, kroz orkan kajanja i napetost uzbuđenja i uviđanja velikog zlodjela, prodiru riječi, koje do tada još nitko nije čuo, prodiru riječi utjehe i božanskog autorstva: *»Oprosti im Oče, jer ne znaju što čine . . .«*

Ponižen do niveau-a običnih zlikovaca, Spasitelj svijeta, utjelovljeni Bog završava neprocjenjivo djelo otkupljenja riječima oživotvorenja nade, nade koja pokreće duhove svih nastupajućih stoljeća, da se otrgnu neminovnom svijanju u očaju beznadnosti. Krist, Sin Boga živoga, daje pečat svojoj misiji, najuzvišenijem poslanstvu od Boga riječima, koje podižu srca iz gliba slijepoće duha, koje kroz užas golgotskog dana, kroz krivnju ljudi prvog Velikog Petka, zapaljuju oganj nebeskog svijetla, vatru

božanske ljubavi i opraštanja. U grču neposrednog kajanja radi samog događaja, svjedoci završetka muke Mesije, uplašeni bezobzirno bježe prema gradu u kome se dešava prelom starog Zavjeta. Ostavljaju svog Otkupitelja na križu samoga s njegovom Majkom, učenikom i s nekim dobrim ženama, da bi zaboravili na ono što je prouzrokovalo bol — bol najvećeg Patnika, bol — Boga Čovjeka. Zaboravili su vječnu vrijednost izpijenog kaleža krvave žrtve i hoće da traže smirenje onamo gdje ga nema. Oni nisu znali, da je istisnuta suza ljudskog umiranja Isusa iz Galileje uslov i sadržaj duševne tišine, opreka strahu i grozi tog dana. I dok su u nemiru svog srca svjedoci Kristove smrti, tražeći mir, razmišljali pri otvorenim knjigama Proroka o svome groznom djelu, koje je moralo nastati radi zamjene otkupljenja, dotle je druga Osoba božanstvena, oslobođena veriga utjelovljenja bdjela nad čitavim svijetom, nad svim ljudima u prošlosti, onoj sadašnjosti i budućnosti, predviđajući nebrojene križeve u našim srcima na kojima će naši grijesi razapinjati najvećeg Dobročinitelja čovječanstva.

Otkupljenje čovjeka, koji je svojim neposluhom prouzrokovao žrtvu Boga, izvora milosti, dobrote i ljubavi unišlo je u slavu vječnosti, u slavu potvrde božanstvenosti. Ovo je djelo bilo veće nego li samo stvaranje čovjeka, jer je značilo spas svih onih, koji su svijesnom i nesvjesnom spoznajom nastojali da ugode svom Stvoritelju. Ovo djelo je značilo da čovjeka, kome je data svijest, razum i neumrla duša stvorena na sliku Božjeg duha, oslobađa od ugušitelja čovjekove svrhe, da otstranjuje grijeh, taj uslov propasti i da ga ponovno nadaruje darom slobodne volje, koja je bila potamnila čekajući čas spasenja.

Već sama žrtva opraštanja ogromnih uvreda nanesenih Tvorcu, bila je dovoljna, da Bog po svojoj dobroti spasi čovječanstvo i da ga izvede na put života, istine i ljubavi. Ali Krist je htio, u nedokučivosti Božje promisli, zasvjedočiti svojim neposrednim prisustvom među ljudima ovu Božju odluku. Zato je prinesena žrtva utjelovljenja, žrtva materijalne bijede, žrtva ponižavanja i nametanja umišljene superiornosti stvorenja i, konačno, žrtva križa. Ali je zato i data čovječanstvu nauka, koju je izgovorio sam Sin Boga Oca, te riznica primjera, koji su u 33 godine zemaljskog života Spasiteljeva, obuhvatili sve vjekove od početka do konca svijeta.

L. Brajnović

Rosanda.

Uskrsnuo je!

Ispunila se je velika riječ prorokova, odvalio se teški kamen s groba Velikog Mučenika, sunčane zrake obasjale su Jeruzalem i Golgotu, Krist je uskrsnuo!

Među prvim proljetnim cvijećem prolazi žena i plače za mrtvim Učiteljem...

Marija — javlja se glas božanski, mio kao pjesma nebesa i pobjedonosni vladar života i smrti blago se smiješi i šapće velikoj pokornici riječi utjehe...

— Učitelju! —

Ali, njega je nestalo.

Sakupljeni u blagovalištu drhte apoštoli. Je li se srušeni hram podignuo trećega dana?

— Mir vama! — zabruji divni glas, kao nebeska harfa i među sakupljene apoštole stane On...

Sjajniji od sunca i bjelji od snijega, sa rumenim ranama kao grimizne ruže.

A Majka njegova, velika mučenica ostaje tiha, znala je da će doći i veseli se u duši svojoj... Ona sada gleda majčinim okom milijune, koji se rodiše na novi život ovim danom velike pobjede nad smrću...

Svi skočiše, ali se najbolje razumješe Majka i Sin...

— Mir vama — ponovi Krist.

Oh divna riječi, velika pjesmo, koju shvaćaju narodi i pojedinci najbolje onda kada je izgube...

— Mir vama — leti s božanskih usana Spasiteljevih ljubljenim učenicima na putu u Emaus...

— Mir vama! —

Zar ne goraše srce naše, kad nam je govorio i tumačio proroke? —

Zar ne gori srce tvoje narode moj u uskrsnoj zori, koja ti budi vjeru i nadu u mir i sreću?

Neka ti zora uskrsnog jutra bude vjesnik mira i boljih dana!...

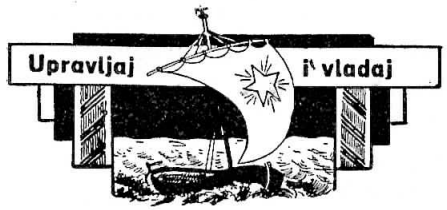

O. Petar Vlašić, konsultor beogradske nadbiskupije:

ZBIRKA PRIMJERA

XXV

O ZAHVALNOSTI

202. *Nezahvalnost je Bogu mrska.* Kad iđaše Isus u Jerusalem prolažaše posred Samarije i Galileje. I kad je ulazio u jedno selo sretoše Ga deset gubavih ljudi, koji stadoše iz daleka; i podigoše glas govoreći: »Isuse, učitelju, smiluj se nama.« I vidjevši ih reče: »Idite, pokažite se svećenicima«. I dogodi se da se, dok iđahu, očistiše.

A jedan od njih vidjevši da je očišćen povrati se hvaleći Boga iza glasa i pade ničice pred noge Njegove i zahvali Mu: i to bješe Samaritanac. A Isus odgovarajući reče: *Nije li ih se deset očistilo? Gdje je dakle ostalih devet?* Nije se našao koji bi se vratio i dao slavu Bogu, nego samo ovaj tuđin?« (L. 17)

203. *Dužnost zahvalnosti.* Neki glasoviti propovjednik morao je da još jednom pročita tekst propovijedi. Uzme svoje naočale, ali ih je morao obrisati. Dok je to radio reče: »O vi mladi ljudi, budite zahvalni Bogu što vam ne trebaju naočale.« A stavivši naočale na oči progovori: »A vi starci, budite zahvalni Bogu što se možete pomoći s naočalima, kad vam ustreba.«

Ne zaboravimo nikada na milost Božju koja nas uzastopce prati. Zar da zaboravimo na svog velikog dobročinitelja?

204. *I životinje iskazuju zahvalnost.* Stari imaju lijepih pripovjetki o zahvalnosti samih divljih zvijeri.

a) Možda ste čuli za slučaj Androkla i lava. Androkle je bio osuđen na smrt i bačen među gladne lavove. Ali lav, pred kojega je on bio bačen, pristupi lagano k njemu i stade mu lizati noge mjesto da ga razdere. A to zato, jer je Androkle jednoć tome lavu izvadio trn iz šape.

b) Pripovijeda se i o jednom orlu, da je tako zavolio jedno dijete koje se s njime igralo, da je on (orao) spavao kad bi i dijete spavalo; da se razbolio od tuge kad se i dijete razbolilo, pače da je i uginuo kad je dijete preminulo.

c) Jedna slika prikazuje Napoleona Velikoga usred bitke. Jaši na bijelcu konju. Odjednom se konj zaustavi. Napoleon pogleda što je. Što vidi? Jedan vojnik mrtav ranjen leži na zemlji, a na njegovim prsima leži njegovo vjerno pseto tužno zavijajući i nastojeći da svoga gospodara povrati na život. Taj prizor silno je djelovao na inače tvrdog Napoleona.

Ako se, dakle i životinje pokazuju zahvalnima, zar čovjek da bude nezahvalan prema svome najvećemu dobročinitelju? Na takove Bog se tuži preko Izaije proroka: »Čujte, nebesa, i slušaj zemljo; jer Gospod govori: sinove odgojih i podigoh a oni se odvrgoše od mene. Vo poznaje gospodara svojega i magarac jasle gospodara svojega, a Izrael ne poznaje, narod moj ne razumije.« (Iz. 1 2).

205. *Gdje su naši zahvalni osjećaji?* U Beteal Grenu nastala je u jednoj tvornici strahovita eksplozija, a odmah zatim golemi požar. Neki plemeniti čovjek baci se u požar da druge spasi. Ali sam nastrada. Od njegovoga tijela ostalo je samo malo izgorjelog pepela. Zar neće rodbina onih koje je on iz požara spasio gojiti duboke osjećaje zahvalnosti prema tome plemenitom čovjeku?

Ali, predragi, zar ne moramo mi svi gojiti duboku zahvalnost prema svome nebeskom Spasiocu koji je kao Sin Božji sišao s božanskog prijestolja i bacio se na ovu zemlju grijeha, bijede i nevolje, te na njoj i smrtno stradao, a samo zato da nas spasi od vatre paklene?

206. *Izraz zahvalnosti.* Što radi malo dijete kad primi koji darak iz majčine ruke? Ono ne zna jezikom iskazati svoju zahvalnost, izrazuje ju na drugi način; ono se popne na majčin vrat i ljubi majčino lice.

Pravi kršćanin ako ne zna riječima on će izraziti svoju zahvalnost Bogu time, ako Mu se većma približi, ako se njegova duša čvrsto privine uz Božije srce i tiho Mu djetinskim glasom šapuće.

207. *Riječi zahvalnosti.* Tu je jedan čovjek koji je prije bio pripuki siromah. Ali neki bogati gospodin pobrinuo se za njega i dao mu sve potrebno. Siromah čovjek neće moći bolje izraziti svoju zahvalnost prema plemenitome dobročinitelju, nego ako razglasi plemenitost svoga dobročinitelja: »Vidite li kako je dobar onaj čovjek koji boravi u onoj kući? Eto, pogledajte na ovo moje odijelo! On mi ga je poklonio. Eno dolje u onoj maloj kućici imam siguran krov nad glavom ja i moja dječica, a tu kućicu poklonio mi je ovaj plemeniti gospodin. Mogu se slobodno šetati po njegovom polju i tu ubrati što mi treba: on mi je to velikodušno dopustio.« Radost je za toga siromaška što može hvaliti dobrotu svoga dobročinitelja.

Nitko nikome nije učinio toliko dobročinstva, koliko Isus nama. Bili smo sitni zemaljski crvi a On nas uzdigao na dosto-

janstvo sinova Božjih. Zar nije pravo da Mu hvale uzdajemo? »Milosti Gsopodnje uvijeke ću pjevati, od koljena do koljena naviještat ću istinu Tvoju ustima mojim.« (Ps. 88)

208. *Hvalimo Gospoda.* Pogledajte na ptice nebeske! Kako nas one zastiđuju! Kad promatrate ova ljupka sitna stvorenja, kad pjevaju, morate se čuditi kako ovako sitne životinjice davaju onako snažne zvukove. Kako one sve svoje biće unose u pjesmu i glazbu! Kako se svaki dio njihovog tijela raduje što može gojiti pjevanje!

Tako bismo morali i mi Boga slaviti. Svim bićem svojim, svom snagom svojom, svom dušom svojom. »Hvalite Gospoda s nebesa, hvalita Ga na visini«. (Ps. 148)

»Blaženi« O. Marko Tvrdeić

Otok sv. Križa

Otok ili, kako ga se drukčije nazivlje, Badija proteže se na jugu od grada Korčule. Udaljen je otprilike 1 km. od grada Korčule, a najveći je od onih brojnih otočića što su se nanizali u Pelješkom kanalu; zaprema oko 1 kilometar četvorni ukupne površine. Sedam ga brežuljaka vanredno krasi, koji prema jugu čine jednu udolinu i štite je čvrsto od bure, koja u Pelješkom kanalu znade doseći visoku jakost. Otok Badija sav je obrasao planikom. S juga i s istoka samostana zasađena je borova šuma, koja osim hladovine daje samostanu i vanrednu slikovitost. Samostan sa crkvom i drugim svojim zgradama smješten je u dolini pri samom moru. Na Otoku su u ranom srednjem vijeku stanovali sami pustinjaci, koji su za sebe bili podigli više kapelica. Kasnije su u kapeli sv. Petra obavljali službu Božju zaslužni naši Benediktinci, a u 14. vijeku na Otoku je sagradio crkvicu na čast Majke Božje neki pobožni kanonik korčulanski, koji je tu provodio pustinjački život. Poslije njegove smrti, godine 1392. zamole Korčulani Franjevce da bi Otok nastanili, i da će im sagraditi samostan i crkvu, kako se dolikuje. Dvije godine kasnije Franjevci se nastane na Otoku, i Korčulani se stave brzo na posao, te je već u prvoj polovini 15 vijeka bio sagrađen u gotskom slogu klaustar, koji pretstavlja jednu između najljepših naših građevina. Malo iza klaustra započelo se gradnjom crkve, koja je 1533 god. bila posvećena. God. 1769. bi podignuta uz crkvu oveća kapela sa velikim mramornim oltarom, na koji je postavljen znameniti sv. Križ, valjda najveća dragocjenost ne samo Otoka, nego

i čitave Korčule. Oko ovog Križa splelo se je nekoliko lijepih i zanimivih legenda, a i sam otok dobio je ime *Otok sv. Križa.*

Samostan je građen i nadograđivan u više navrata. Krilo, koje ide od crkve uz klaustar je najstarije. U početku prošlog vijeka pregrađeno je pročelje samostana što gleda prema moru, a god. 1908 i 1909 pročelje je produženo te je sagrađen još jedan dio posve jednak prvom, sa kulom i na kraju sa balkonom. Ta se je nova zgrada završavala na jugu i sjeveru sa balkonom, a nad starim i novim dijelom podizala se je jedna kula, pa je sve skupa sačinjavalo divnu cjelinu. God. 1909. u novom dijelu smještena je franjevačka gimnazija sa sjemeništem. God. 1922. otvorena je javna gimnazija sa konviktom, koja je 1924. dobila pravo javnosti. Od toga vremena samostanske se zgrade stalno množe i uvećavaju.

Uz samostanske zgrade proteže se prostrani vrt ograđen visokim zidom, a iza vrta maslinik, gdje je jednoć bio također i vinograd, a danas tu pod maslinama pase blago. Sve ovo zemljište nije nikad rodilo toliko da bi moglo prehraniti redovničku obitelj, pa je narod u stara vremena davao obilatu milostinju, na čemu je samostan obilno uzvraćao Na Otok su često zalazili pojedinci sa svojim obiteljima na zavjet. Ribari sa čitavog otoka rado su se navraćali na Otok, i svaki je u samostanu nešto dobio za hranu. Na dan pak sv. Ante, a još više na 1. i 2. kolovoza, radi Asiškog proštenja na Otok bi došlo na stotine lađica i hiljade naroda sa cijelog otoka Korčule i obližnjeg Pelješca. Tom prigodom redovnici bi samostana ispovijedali dan i noć, jer su ljudi dolazili na Otok da očiste svoju dušu od grijeha.

U doba O. Marka na Otoku je bila također škola, ali samo za mali broj onih, koji su se mislili posvetiti franjevačkom redu. U samostanu je živjelo do 15 svećenika, koji su se bavili naukom, školom, propovjedanjem, ispovijedanjem, ali i jačim duhovnim životom. O. Marko mogao je iz bližeg upoznati neke je badijske redovnike, koji su se istakli svetošću i učenošću. Tako O. Antun *Draginić* pisao je teološke i literarne stvari; O. Josip *Močilo,* veliki teolog, a još veći propovjednik, koji je propovjedajući obraćao i najokorjelije grešnike; O. Frano *Trojanis,* glasovit pisac literarnih, filozofskih i teoloških djela. O. Marin *Grego,* umro je 6 godina poslije O. Marka. Bio je profesor teologije u raznim gradovima Italije, a istodobno veliki propovjednik na talijanskom i hrvatskom jeziku. Na hrvatskom jeziku spjevao je i lijepu pjesmu o Otoku. 12 godina poslije O. Marka umre O. Vicko *Viduvić,* profesor filozofije i teologije, koji je 42 godine

radio na reformi škola i zagovarao podučavanje na hrvatskom jeziku. Kad je O. Marko došao na Otok kao dječak, tu je još bio na životu fra Nikola *Vlašić*, priprosti brat laik, koga je narod štovao kao sveca, jer među ostalim darovima Bog ga je obdario i darom proročanstva i ozdravljanja bolesnih. Po svoj prilici O. Marku je bio učitelj O. Bonaventura *Mirošević Dubaj*. Za ovoga kaže njegov savremenik, korčulanski biskup Antun Beglava da je to bio svetac, koji se može usporediti sa starim velikim pokornicima pustinjacima. Od velikog posta, bdijenja, raznolikog mučenja i bičevanja toliko je oslabio da je bila na njemu sama kost i koža, ali je sasvim tim ostao žilav u radu, prijazan sa svakim, i duševni obnovitelj svakoga koji mu se približio.

U. TALIJA.

Mistički život

MISTICIZAM IZVAN KRŠĆANSTVA

Ovdje sada činim jednu digresiju. Povod ovoj digresiji bilo je to, što mi je bilo postavljeno pitanje, da se mistički život i u teoriji i u praksi zapaža i izvan kršćanstva, i to do najvišega stepena, kao što je ekstaza, intuit bezkonačnoga. Primjera imademo kod Bahmana, Budista, Sufizta, Muslimana itd. U komu odnosu je kršćanski misticizam sa misticizmom drugih religija?

Ovo me je pitanje odlučilo da napišem ovu digresiju, koja ipak dotiče pitanja, o komu pišem.

Moramo na prvom mjestu viditi, u čemu je bit kršćanske Mistike. Prama samoj ispovijedi mističkih duša bitna nota mističnoga fenomena bila bi ova: Bog se objavljuje svojom akcijom posredno i neposredno duši našoj, tako da duša naša osjeti Božju prisutnost, privlačući k sebi sve njene snage, rasvijetljujući je i zagrijavajući je svijetlom i toplinom nadnaravnom. Mistički fenomen nama se očituje osjećajem doticaja s Bogom, koji nas rasvijetljuje, ogrijeva, opaja, prama riječima Isusovim: onaj koji bude mene ljubio, otac će ga moj ljubiti, i ja ću ga ljubiti i pokazat ću mu sebe (Ivan XIV, 21).

S. Bonaventura iskazuje ovu eksperimentalnu spoznaju Boga ovako. *»Deus in aliquo effectu interiori congnoscitur* (III. Sent. dis. 23. g. 3). Bog se očituje u nekom nutarnjem djelovanju.

Mistik je potpuno uvjeren, da ovaj osjećaj, što on imade od prisutnosti Božje, nije plod ljudske naravi, već Božje milosti. Pošto Mistici nijesu sposobni da oni ljudskim jezikom iskažu potpuno onu čistu ugodnost, što u sebi osjećaju radi Božje prisutnosti u sebi, služe se analogijom. Kao što naše tijelo imade osjetila — kao na pr. opip — da dođe u neposredni doticaj sa vanjskim svijetom, tako i naš duh imade neka duhovna osjetila, da dođe u doticaj sa Božanstvom.

Teolozi su se potrudili da istraže i ujamče, da li je ovaj mistički fenomen u čovjeku umne ili voljne naravi; to jest: da li je plod našega uma, ili naše volje. S. Bonaventura, kao što i čitava franjevačka Škola naginje više na voluntarizam, nego na intelektualizam; misli da je čuvstvo (ljubav, afekt) glavni elemenat u mističkoj kontemplaciji: ljubav tu igra glavnu ulogu. S. Bonaventura ne isključuje da tu imade i um svoj udio. Dočim s. Toma glavnu ulogu u mističkoj kontemplaciji daje umu koji rasvijetljen nadnaravnom svijetlosti milosti, upire svoj pogled u Božansku istinu; a to je temelj mistične kontemplacije; ali ipak S. Toma ne isključuje afektivni elemenat; ali ga smatra podređenim umu.

Pošto su u čovjeku um i volja bitni elementi njegove duše, nema sumnje, da um i volja ne imadu u tom udijela, kada se čovječja duša podiže u visoke sfere do udruženja s Bogom mističkom kontemplacijom. Kao što je u čovjeku jedna duša, tako valja da budu um i volja prodirnuti u toj mističkoj kontemplaciji i da budu kao jedna jedinica.

Koja od ove dvije jedinice imade u tomu pitanju prvenstvo? Uz koju stranu da se pristane? Nije lako to odlučiti. Riješenje ovoga pitanja ovisi o riješenju pitanja da li u čovječjim odlukama glavnu riječ vodi um, ili volja: pitanje naime o intelektualizmu i voluntarizmu. Da se čovjek odluči na nešto intelektualizam motivira ovako: »Ovo je istina, za to valja tako činiti; a voluntarizam, motivira ovako: ovo je dobro, za to valja tako činiti.«

S. Bonaventura i S. Toma podijelili su motivacije čovječjega djelovanja, a to su i istina i dobro.

Može se slijediti koja se hoće od ovih dviju strana, jer se obadvije kompenetriraju i obadvije su povezane; i ako s jedne strane jače izbija »istina« a s druge strane »dobro«.

Ja sam već na drugomu mjestu ove moje radnje kazao, da se S. Bonaventura zove Doktor Serafinski, jer prevlađuje kod njega *ljubav*, a ljubav teži k dobru; a S. Toma nazivlje se doktor anđeoski, jer kod njega prevlađuje svijetlo istine. Kerubinska svijetlost i serafinska ljubav.

Ovo je ukratko Mistički život, koji je proklijao i uzrastao na stablu katoličke dogmatike i moralke. No pošto imade Mistika i kod drugih religija, kao Budista, Sufista, Muslimana itd., pitanje je, da li je ta Mistika n. pr. kod Muslimana iste naravi, kao i kod kršćana; ako li je uistinu iste naravi, kako da bude takova ako se kršćanska Mistika naslanja na kršćanski nauk, dok kod Muslimana i Sufista to ne može da bude, jer oni ne imadu nauka kršćanskoga? Evo ovo pitanje hoću da malo objasnim, koliko mi to bude moguće.

* * *

Ističe se između Muslimanskih Mistika a na osobiti način Al-Ghazäl koji je priznat kao najoriginalniji mislilac i najveći teolog Muslimanski. Al-Ghazäl se je rodio g. 1058. u Tus u Perziji. U prvo doba njegova života, skepsa mu je trovala dušu. U Bagdadu je predavao Pravo. Uslijed nekog preokreta u njegovu duhu, ostavi predavanje, da traži i nađe sebi mira i sigurnost u povučenosti u asketskom životu. Taj preokret u njegovu duhu g. 1095 pojavi se, — dakle u 37. godini njegova života. Dvije godine prožive u Sireji pođe u Meku kao hodočasnik, pa provede još sedam godina u oštroj povučenosti; bi prisiljen da prihvati poučavanje u Maisabur; ali i to samo za kratko vrijeme. Poslije povuče se u svoje rodno mjesto Tus, gdje i umre 19 prosinca 1112.

Al-Ghazäli opisuje svoje obraćenje i svoju mističnu — religioznu evoluciju u svojoj biografiji, koja je u zadnje doba bila uspoređivana sa *»Confessiones«* (Ispovijedima sv. Augustina). *(H. Frick. Gazalis Selbsbiographie. Ein Vorgleich mit Augustins Konfessionen. Leiptzig 1819.)*

Al Ghazäl je ostavio napisan svoj nauk o Mistici u djelu *»Ihya ulum id-din«*. Ovo su glavne njegove ideje.

1. Duša može doseći do udruženja s Bogom kontemplacijom i ljubavi, samo kada se ona očisti od grijeha askezom, što je priprava duhovnomu životu duhovnoj Mistici.

2. U podignuću duše naše k Bogu, duša mora proći kroz različite stope, uzaći različite stepene duhovnoga života. U svakoj etapi, što muslimanski Mistici zovu *»kule«*, imadu tri elementa, a to su: 1. umni momenat; sigurna spoznaja, i izvjesnost. 2. čuvstveni elemenat, afektivna eksperimencija. 3. neko nadvornje djelo, što je rezultat dvaju napomenutih elemenata.

Al-Ghazäl u četvrtom dijelu svoje Mistike nabraja sedam stepena, što stvaraju udruženje s Bogom, a to su: 1. pokora, 2. ustrpljivost u nevoljama, 3. harnost za dobročinstva Božja, 4. strah, 5. ufanje, 6. svojevoljno siromaštvo, 7. udaljenost od svijeta, 8. odricanje svoje volje, 9. ljubav Božja.

Ljubav je Božja vrhunac duhovnoga života, a plod ljubavi Božje je u srcu Mistika prijateljstvo Božje i zadovoljstvo za božansko blaženstvo.

Naglašuje Al-Ghazäl, da se mora imati čistoća namjere u svakom stepenu duhovnoga života. A to će se postići ispitom savjesti, koji mora da ima šest uvjeta da bude plodonosno; a to su: čvrsta odluka, bdijenje, ispit savjesti, mrtvenje, pokora, usavršivanje duše. — Tako jako naglašuje Al-Ghazäl da je dragocijenjeno sredstvo napredovanja u duhovnom životu razmatranje, koje ide za tim da pobudi duhovna čuvstva i da stvori dobre odluke. Završuje Al-Ghazäl svoju Mistiku, sa mističkom ekstazom u kojoj se na vrhuncu potpuno pomrčava svijest osobnog *JA*. Ovu je Mistiku Al-Ghazäl realizovao u svomu životu.

* * *

Ako mi isporedimo Mistiku muslimana Al-Ghazäl sa mistikom kršćanskih i katoličkih teologa i mistika teško da tu nađemo bitnih razlika. Ali je pitanje, ako je Mistika kod katoličkih Mistika proklijala na stablu kršćanske dogmatike i moralke; sa koga je stabla proklijala Mistika Al-Ghazäla? Kada se njegova Mistika pokriva sa kršćanskom Mistikom? Neki su odgovorili na ovo pitanje ovako: sličnost Al-Ghazäl-ove Mistike sa katoličkom u tomu je što je Al-Ghazäl svoju Mistiku poprimio od kršćana. Taj odgovor iako ne isključuje mogućnost, uključuje ipak nevjerojatnost. Ja dajem drugi odgovor, a taj odgovor vadim iz istine: *»Bog hoće da se svi ljudi spase i dođu do spoznanja istine,* i opet, da su tajanstveni putevi Božje Providnosti, kojima se Bog služi prema onima, koji žive *pošteni* i izvan Katoličke Crkve.«

Onomu, koji živi *pošteno (bona fide)* izvan Katoličke Crkve, koji moralno živi, koji iskazuje štovanje Bogu prama diktatima svoga uma; onomu, koji ne postavlja zapreke Božjoj milosti, Bog će providiti ma bilo kako njegovom spasenju i izvan Katoličke Crkve.

To je — prema momu mišljenju i slučaj Al-Ghazäla i drugih. Njemu je Bog udijelio milost Mističke kontemplacije, a tim i udruženje s Bogom i u ovomu životu, dosljedno i u drugomu.

Tajanstveni su putevi Božje milosti, koja baca svoje zrake i preko nekih granica na duše dobre volje, koje žive izvan Katoličke Crkve. (Slijedi)

NAŠIM PRETPLATNICIMA U AMERICI. Mnogi nam po više godina nijesu poslali pretplatu. Lijepo ih molimo da bi istu poslali na ovaj naslov: REV. FILIP SEPAROVICH 710 GALENA ST - MILWAUKEE, WIS. Tako će prištediti na poštarini, a nama će sigurnije doći pretplata. Tko može neka dometne koji Cent više u fond Glasnika.

II. Narodno hodočašće u rodni grad blaženog Nikole Tavilića

Pod vodstvom hrvatskog metropolite, preuzvišenoga gospodina Dra Alojzija Stepinca, zagrebačkog nadbiskupa, priređuju velečasni Oci Franjevci Konventualci II. narodno hodočašće u rodni grad blaženoga Nikole Tavilića — u starodrevni Krešimirov grad Šibenik, od 24. do 26. svibnja ove godine.

U Šibeniku, rodnom mjestu blaženoga Nikole, u crkvi otaca Franjevaca Konventualaca, nalaze se njegove moći, prva i najstarija njegova slika, prvi njegov oltar; tu se sačuvao neprekidni kult našega Blaženika kroz 550 godina i spisi njegovog sv. mučeništva, a na temelju svega toga očekuje hrvatski narod njegovu skoru kanonizaciju — proglašenje svecem cijele katoličke Crkve.

Štovanje blaženoga Nikole prodrlo je kroz kratko vrijeme u sve slojeve našega naroda, a prešlo je i preko granica naše domovine, te se svuda dižu crkve, oltari i slike u čast ovog svetog Hrvata. Bezbrojne zahvalnice najbolji su svjedok o njegovom moćnom zagovoru kod Boga.

Zato na ovo hodočašće pozivamo sve mnogobrojne štovatelje blaženoga Nikole iz svih hrvatskih krajeva, da se na ovom svetom mjestu zahvale i pomole našem svetom sunarodnjaku, i isprose od Boga njegovu što bržu kanonizaciju.

U ove dane hodočašća proslavit će se u crkvi otaca Franjevaca Konventualaca 550 godišnjica mučeničke smrti bl. Nikole, a crkva će se vlč. otaca proglasiti prvim svetištem blaženoga Nikole Tavilića. Hodočasnici će biti dionici ovih velikih crkvenih svečanosti.

Hodočašće se održaje od 23.—26. V. ove godine. Hodočasnici, koji se skupljaju u Zagrebu, putuju iz Zagreba 24. V. u 7 sati navečer, a stižu u Šibenik 25. V. ujutro. Povratak može biti 25. V. na večer, a moći će se krenuti najkasnije 27. V. natrag u Zagreb. Prijave se šalju na: Odbor za hodočašće blaženoga Nikole Tavilića, Zagreb, Sv. Duh 29. Za hodočasnike je zatražena polovična vožnja na svim vlakovima u državi.

Molimo, da se svaki, koji misli hodočastiti, čim prije prijavi radi priprave svih potrebitih preduvjeta za dobro i uspjelo hodočašće. *Odbor za hodočašće.*

SRETAN USKRS svim svojim pretplatnicima, suradnicima, povjerenicima, širiteljima, dobročiniteljima i čitateljima od srca želi »Euharistijski Glasnik«

IZ PERIVOJA SV. FRANJE

Prvi stupanj savršenstva: Dopadnost Bogu

Prema onome što smo dosad rekli savršenstvo sastoji, po svojoj nutarnjoj jezgri, i biti, u ljubavi Boga. Sv. Pavao piše: *»A nad svim ovim imajte ljubav, koja je veza savršenstva«*. Ishodište svake ljubavi jest *dopadnost*. Mi ljubimo prijatelja i prijateljicu, jer nam se sviđaju radi nekog posebnog svojstva, sposobnosti, odlike, što smo na njima otkrili i te odlike čine da su nam ugodni i dragi. — Stoga i ljubav Božja na nijedan drugi način ne može naći pristup u naše srce nego spoznajom Božje ljepote i savršenstva. A Bog je uistinu punina svih ljepota i savršenstva što se mogu zamisliti. On je stoga *i najveće, ljubavi najvrednije dobro,* dostojan da u njemu nađemo svoju najdublju dopadnost.

Radi se samo o tom, da čovjek nađe put kako će doći i cijeniti ova svojstva Božja vrijedna ljubavi. To može i postići će, ako se zagleda u prirodu, gdje je Bog svoju ljubav prema nama ljudima, da se tako izrazim, raskošno prosuo. To on može i postići će, ako se zagleda u carstvo milosti, gdje su usađena tri uzvišena stijega ljubavi: *jaslice, Križ, oltar*. To može i postići će, ako i ne obaziruć se na ove dokaze ljubavi Božje, dođe do toga, da se na krilima svoga duha uzdigne nad sve stvoreno i orlovskim pogledom zagleda se u ljepotu i savršenstvo Božje kakvo je ono u sebi od vijeka. To je shvatio onaj poletni orao sa Patmosa, Isusov učenik i ljubimac Ivan, koji je u svojoj blaženoj spoznaji izrekao same tri riječi *»Bog je ljubav«!*

To je shvatio sv. Augustin, koji nakon mnogih i grešnih zabluda svoje mladosti konačno nalazi put do Boga i tada se tako uživio u Bogu, te je tu svoju unutarnju Božju ljubav obukao u malo riječi, koje nam mnogo govore *»O ljubavi uvijek stara i uvijek nova, zašto sam te tako kasno uzljubio?!«*

To je shvatio i serafski sveti Franjo, otac i vođa trećoredaca. Veliki Görres piše: »Ako je Spasitelj našao nekoga, poslije apostolskih vremena, koji ga je ljubio svim silama svoje duše, to je bio sv. Franjo, koji sunčajući se neprekidno na njegovoj svjetlosti, konačno posta nosilac same te svjetlosti; koji nije samo otsijevao Božjim sjajem, nego i njegovom slikom, koji je isplivao više nego ijedan smrtnik iz toga mora, koje leži ispod nebeskog svoda.«

Sveti je Franjo u Bogu i njegovim savršenstvima našao toliku dopadnost, da je često na satove klečao na koljenima i sa njegovih usta nije se čula druga riječ osim ljubavnog jecaja *»Bože moj sve moje«*. Zatim bi opet uzdisao *»Tko si ti, Bože, a tko sam ja?«* Svojoj je braći često govorio *»Budite sama ljubav, sve činite iz ljubavi.«* Sv. Bonaventura kaže o sv. Franji »Kad bi samo čuo riječ Božja ljubav, zatitrale bi sve strune njegove duše i razbuktile bi u njemu radost i veselo kliktanje.« Tako je jako ljubav Božja ispunila čitavo njegovo biće, da je svakoj prošnji dodao riječ *»radi ljubavi Božje«* koja se pobožna navika još i danas uzdržala kod njegovih duhovnih sinova.

Tako uzvišeni primjer oca nije mogao a da ne donese i spasonosnih učinaka kod djece. Tijekom vjekova duhovni sinovi i kćeri sv. Franje revno se ogledavaju u ovo zrcalo Božjih savršenosti i izvode ih u svom životu.

Zar nije pravi Franjin duh u tom što bl. Krescencija trećoredica osamnaestoga stoljeća, otkida sa stabla list i pružajuć ga svojoj pratilici govori joj »Čestica Božjeg svemogućstva«.

Ako »djeca ovog svijeta« tako malo osjećaju ljubav Božju, ako im se ona prikazuje kao jedan općeniti pojam, s kojim neznaju što bi započeli, razlog je, što oni još ne znaju govoriti sa sv. Franjom »Bog moj sve moje«. Njihovo *sve* još nije Franjin Bog, nego svijet, svijet sa svojom početnom i dočetnom naslađom i veseljem, svijet sa svojim životom i težnjama koje upravo otuđuju od Boga. Kad Franjino srce zakuca u njihovim grudima, kad ih Franjina ljubav raspali, onda će tek postati drugi, preobraženi.

Ovu svetu Franjinu vatru Božje ljubavi prenijeti u svijet, to je zavidna zadaća svakoga trećoreca. Lav XIII kaže: *»Potaknuti Božjim nadahnućem osjećamo se ponukanim da Treći red označimo, kao sredstvo za obnovu kršćanskoga društva«*. Zato svaki trećoredac treba da i slijedi ovo visoko određenje i svijetu dade primjer prave ljubavi Božje koja se veseli Bogu i božanskim stvarima.

I kada ugrožena mladež dođe u nužni dodir sa zlim svijetom, kada je pritisne zla škola i društvo, ako u krilu obitelji vlada pravi duh trećega reda sv. Franje gdje je otac i majka prožeta duhom sv. Franje, tu će se slučajna šteta brzo i lako popraviti, tu će dobar primjer roditelja uroditi nefaljenim plodom po djecu.

Pobožni poljski kralj Boleslav uvijek je nosio na svojim prsima sliku svog junačkog oca. Pred svim važnim odlukama, usred bojne vreve pogledao bi ovu sliku i rekao »bilo daleko od mene, da ikada učinim nešto što bi bilo nedostojno mog oca.« — To bi imalo vrijediti i za svu djecu sv. Franje. Ona nose na sebi škapular trećega reda na komu je slika sv. Franje. U svim

teškim okolnostima života neka pogledaju tu sliku i reku sami sebi »neka je daleko od mene, da ikada učinim nešto, što bi bilo nedostojno mog serafskog Oca!« *»Njegovi primjeri neka mi budu predmet razmišljanja, a njegova nauka moje odluke«.*

Pričestit ću se dogodine . . .

Približavao se Uskrs. Jedan revan kapelan u Parizu, okupi uznike jedne tamnice, posjeti ih na kršćansku dužnost prigodom tog blagdana, živo ih pobudi, da se ispovijede.

Ispovjedište se svi osim jednoga. Bio je to mladić od svojih 17 godina. Kapelan, ožalošćen zbog toga, pohodi ga sutradan u ćeliji.

— Slušaj, dragi mladiću, — reče mu ljubazno. — Ti si zanemario uskrsnu dužnost. —

— Ne, velečasni, — odvrati mu hladno mladi uznik. — Mislio sam na to, ali . . . nisam se odlučio. Nisam dobro raspoložen. —

— O, dragi sinko, ne smije te to spriječiti. Ja ću ti pomoći, da se pripraviš, i uvjeravam te, da ćeš uspjeti, samo ako hoćeš, i bit ćeš zadovoljan. —

— Ne, velečasni, sada ne! Kasnije, kasnije . . . vidjet ćemo. Ove godine ne, slijedeće godine . . . —

— Kako to slijedeće godine? Ali, drago dijete, slijedeće godine imat ćeš iste poteškoće kao i ove. Zašto odgađati? Ti nisi siguran . . . —

— Već sam odlučio! . . . Pričestit ću se slijedeće godine. Ove godine ne mogu.

Kapelan se udalji žalostan. — Bijedan mladić, — govoraše u sebi, — odbija jedinu utjehu, koju može imati u svom zatočenju. Kad bi znao što odbija . . . —

Sutradan ode opet, da ga posjeti, ne bi li ga sklonio. Ali gle! Otvori vrata ćelije i vidi mladića na postelji sasma blijeda.

— Što ti se dogodilo? — upita ga. — Jučer si bio zdrav ko kremen, a danas te nalazim u postelji. —

Odgovora se nije čulo. Kapelan se približi.

— Gospodine Bože, — uzdahnu. — Slabo mu je! — Potrči po liječnika i sestru, koji brzo dođoše.

— Gle! — reče im. — Taj mladić je bez svijesti. Što mu se dogodilo? —

Liječnik pristupi bolesniku.

— Bilo i srce mu ne tuče . . . ne diše . . . mrtav je! . . . —

—o—

Prijatelju, ne odgađaj izmirenje s Bogom.

»Život kratak a smrt stalna, njoj se ne zna dan ni čas«.

Iz talijanskog preveo *F. J. Petrov*

Dopisi

Dubrovnik: Pomogao je bl. Nikola Tavilić. Prošle godine u prosincu sestra Milosrdnica Mikaela Brkić u bolnici u Dubrovniku radila je u kuhinji. Iz neopreza sklizne joj se noga, i ona pade na uznak, udari glavom o pločnik tako jako, da se nije mogla ustati. Setre je pridignu, odvedu i polože u krevet. Nadođe joj bljuvanje, teške bolesti u glavi i jaka temperatura. To je bilo ujutro oko 10 sati. U teškim bolovima provede cijelo popodne i noć. Sutradan okolo 5 sati dođe k njoj starješica

i zapita, kako joj je. Bolesnica odgovori: zlo mi je, časna sestro, jako zlo, ne mogu više. Starješica joj reče: idem ja sada u Kapelu i molit ću bl. N. Tavelića da ti isprosi zdravlje. I ode ravno u Kapelu i stane se moliti bl. N. Taveliću. Međutim bolesna sestra zaspe. Imade san. U snu vidi da joj netko otvara vrata sobe i vidi nekoga, koji hoće da joj uđe u sobu i nekako se poboja. Prikaza uđe u sobu i ode ravno k bolesnoj sestri, te joj reče: nemoj se bojati; moli *Oče naš* i bit ćeš zdrava! Sestra sklopi ruke i izmoli *Oče naš*. To je bilo sve u snu. — Probudi se, i osjeti se potpuno zdrava: nestalo je temperature i bolova. Domalo zatim dođe k njoj starješica, sestra ustane iz kreveta i ode u kuhinju na posao. — Po sudu liječnika, sestra je bila dobila udarcem potres moždana, a ta se bolest ne liječi u malo sati. Neka bude i ovo na slavu Božju, koji je velik u svojim svecima. *U. Talija*

Lopud. Na dan Nove Godine 1941. osnovano je u našoj župi Oltarsko Društvo za sveudiljno klanjanje presv. Olt. Sakramenta. Vjernici su sa velikim oduševljenjem primili osnutak ovog Društva, te još prvih dana mnogo ih se je upisalo u nj. Djevojačko Društvo presv. Srca Isusova korporativno se je prijavilo za upis. Članovi su se obvezali, da će svaki mjesec na određeni dan obaviti jedan sat klanjanja pred presv. Olt. Sakramentom. Čim se bude prijavio dovoljan broj članova, obavit će se mjesečno i zajedničko, svečano klanjanje pred presv. Olt. Sakramentom. *Predsjedništvo*

Zahvalnice

Zlatica Mileta zahvaljuje sestri Celini što joj je pomogla u mnogim stvarima. I sada dok je molila devetnicu bila je riješena stvar radi koje je bila potištena puna dva mjeseca.

Mare ud. Bonifačić zahvaljuje Svetotajstvenom Isusu za posebne milosti i utjehe koje je postigla zagovorom Majke Božje, sv. Antuna i sv. Terezije M. Isusa.

Kauzlarić Franciska zahvaljuje Euharistijskom Isusu, Majci Božjoj Lurdskoj i s. M. Celini za primljene milosti.

Pokojnici

Knin. Okrepljena otajstvima umirućih blago je u Gospodinu preminula *č. s. Ana Krstić,* članica školskih sestara. Savjesno je vršila bolničarsku službu i u toj službi teško oboljela, te uza sve liječničko nastojanje zdravlje joj se nije povratilo. Bogu se svidjelo da je za njezin tihi, mukotrpni i savjesni rad nagradi krunom slave. Siromašni bolesnici gube u njoj požrtvovnu majku, a uprava bolnice vrijednu bolničarku. — Da iskažu zadnju počast dobroj pokojnici do zadnjeg počivališta ispratili su je mnogi svećenici, uprava i osoblje bolnice i mnogi građani. Nad mrtvim tijelom oprostio se od pokojnice njen rođak o. Leonard Bajić, koji je svojim žalobnim govorom izmamio mnogu suzu iz oka prisutnih. Vječni pokoj njenoj plemenitoj duši!

Vrbnik: Sparožić Mande s. Antonija u 81 godini. U treći Red stupila 1900. — Toljanić Mare s. Klara u 66 godini. U treći Red stupila 1917. — Bagatelja Franjo br. Antun u 87 godini. U treći Red stupio 1899 godine.

K. Sućurac: Biočić Ančin Marica naša povjerenica.

Svima vječni pokoj!

Milodari

Ferković T. 5, Roša ud. J. 15, Botta dr B. 5, Gabrić S. 5, Krile M. 7, Mileta Z. 20, Dlouhy M. 5, Devide R. 10, Bracanović A. 15, N. N. 85, Grgin M. 5, Čekada M. 15, Katalinić D.10, Satalinić dr. A. 5, Franjevci Varaždin 5.

Proljeće je najbolje godišnje doba

Roditeljima

kojima je stalo do sreće i zadovoljstva u kući, čim opaze na kojem članu porodice: *blijedost lica, pomanjkanje volje za jelom, nervoznost, čestu glavobolju, besanicu, laku razdražljivost, umornost, moraju znati da su to znaci*

Slabokrvnosti

a zapriječiti će mnogo teža oboljenja, ako odmah poduzmu jačanje krvi ljekovitim željeznim preparatima, od kojih je najpoznatiji, isproban od hiljade liječnika i privatnika najvećim uspjesima, a to je

Boca sadržaje pola litre

Energin

Liječnici tvrde, da je za oporavak djece dovoljno 3 male, a za odrasle 3 velike kašike na dan, kroz 6 do 8 tjedana: »ENERGIN« pojačava krv, apetit i cijelo tijelo, dobrog je ukusa. Piju ga rado i djeca i odrasli.

Upozoravamo! Kad kupujete „ENERGIN" pripazite, da li na flaši piše istim ovakvim slovima — Ako toga nema onda nemojte uzeti, jer taj preparat koji Vam se daje nije pravi „ENERGIN".

Energin

P. n. Laboratorij »ALGA« Sušak

Radostan sam, da Vas mogu obavijestiti, da sam ordinirajući Vaš preparat »ENERGIN« mogao postići izvrsne rezultate. Davao sam ga pri svim težim obolenjima, gdje je bilo potrebno brzo oporavljanje. Naročito sam zadovoljan, što pacijenti posle upotrebe »ENERGINA« brzo dobivaju apetit i time dobivaju na težini i svežini. Izvanredno deluje kod slabokrvnih dečaka i devojčica.

Smatram, da »ENERGIN« blagotvorno deluje naročito kod dece posle bolesti i zato ga toplo i najsrdačnije preporučujem svima. »ENERGIN« sam upotrebio i kod mog deteta uspešno.

Poštovanjem
Dr Sava Marković, sreski san. ref.

za jačanje i osvježenje krvi i živaca

P. n. Laboratorij »ALGA« Sušak

Slobodan sam Vam obzirom na Vaš uvaženi preparat »ENERGIN« saopćiti slijedeće: Već dosta dugo propisujem u svojoj praksi privatnoj i uredskoj Vaš preparat »ENERGIN« kod svih vrsti raznih anemija, u rekonvalescenci i poslije nekih infekcionih bolesti, napose kod djece, u produženju liječenja malarije, kod raznih slučajeva iscrpljenosti, pa saopćavam, da je to preparat domaći, koji zaslužuje svaku pažnju!

Svi bolesnici ga rado uzimaju, upravo ga traže, preparat je dobrog ukusa, a što je glavno, uspjesi liječenja su upravo odlični. Ja ga mnogo propisujem, mnogo je tražen, a propisivati ću ga i nadalje.

Sa osobitim poštovanjem
Dr Slavko Župan

Laboratorijum »ALGA« Sušak

Kao sreski lekar, a naročito kao lekar Saobraćaja imao sam više puta prilike, da propišem anemičnim i nervno oslabljelim bolesnicima, posle gripe i drugih akutnih obolenja Vaš preparat »ENERGIN«, te sam uvek vidio dobre rezultate. Pored popravka apetita, postizavao sam i vidne uspehe opšteg telesnog i nervnog oporavka, radi čega i nadalje propisujem ovaj Vaš preparat, a i pacijenti ga rado primaju.

Isti je i radi cijene veoma pogodan.

Poštuje Vas i želi mogućnost još većeg potraživanja »ENERGINA«.

Dr Vladimir Piletić, v. r.,
viši san. savjetnik

P. n. Laboratorij »ALGA« Sušak

Ovime Vas obavještavam, da sam Vašim preparatom »ENERGIN« postigao kod pacijenata, kojima je trebalo jačanje krvi i apetita odlične uspjehe. »ENERGIN« mogu metnuti u red prvih sličnih preparata.

Poštovanjem
Dr Tasa Petrović, upravnik bolnice

P. n. Laboratorij »ALGA« Sušak

Poštovani gospodine!

Vaš preparat »ENERGIN« propisujem vrlo rado djeci, pogotovo školskoj djeci. Redovito opažam, da su djeca, koja piju »ENERGIN« zdravog izgleda, dobrog apetita, dobivaju redovito na težini. Prednost ima Vaš preparat i u dobrom ukusu.

Poštovanjem
Dr St. Kragujević

P. n. Laboratorij »ALGA« Sušak

Moja kćerkica Ljerkica učenica II raz. gimnazije počela je naglo slabiti — izgubila je svaki apetit — izgled lica potpunoma blijed.

Liječnik je konstatovao promjenu, koja u to vrijeme dolazi kod djevojčica i preporučio uzimanje preparata »ENERGIN«. Uspjeh bio je divan — povratio se apetit, zdrav izgled — dobila je odmah na težini tijela — nestalo je svih boli.

Preporučam svim majkama, da ne propuste priliku davati svojim kćerkama za vrijeme naravnih pojava između 12—17 godina ukusni »ENERGIN«, jer je to vrijeme, kada ženska djeca moraju imati jaku i zdravu krv, jake i zdrave živce, dobar apetit.

To će Vam dati ukusni »ENERGIN«. Poštovanjem
Marija Kukuljević, v. r., supruga činovnika

»ENERGIN« se dobiva u svim apotekama u originalnim bocama od pola litre *Din 40.*— — Gdje nema naručite na adresu: *Laboratorij »ALGA«, Sušak.* 3 boce *»ENERGIN« Din 125.*—, 6 boca *»ENERGIN« Din 250.*— i 1 boca na dar. Pakovanje ENERGINA željezovitog kina preparata u bocama 1/4 litre odobreno je za članove bolesničkih blagajna (Rješ. Min. S. P. I. N. Z. Br. 27905/34. Članovi bolesničkih blagajna dobivaju ENERGIN po 1/4 litre na društvenim receptima u apotekama BESPLATNO! Reg. S. Br. 4787/32

VLČ. SVEĆENSTVU NA ZNANJE:

Izdavalačkoj tiskari »Kačić« u Šibeniku čast je javiti da je Konsultor beogradske Biskupije *O. Petar V l a š i ć* izdao u našoj tiskari novu zbirku propovijedi o svecima pod naslovom

Naši Zaštitnici

To je u neku ruku njegovo jubilarno djelo, jer je ovo po redu 25 — dvadeset i peto djelo koje je dosada objelodanio ovaj naš poznati i biblijski i homiletski pisac.

Djelo obuhvata oko 500 stranica velikog formata a sadrži 154 *propovijedi o Svecima*, koji se kao Zaštitnici štuju po našim hrvatskim i slovenskim župama i to 144 pojedinačkih a 10 općih.

Njegova prva zbirka propovijedi o Svecima *»Naši Uzori«* bila je kroz kratko vrijeme raspačana, a mnogi je još i sada traže. Zato se nadamo da će i ovu novu zbirku propovijedi o Svecima *»Naši Zaštitnici«* naše svećenstvo rado primiti, jer se puno puta pruža prigoda da se propovijeda o Svecima a ovdje eto imaju izobilje gradiva. Cijena je broš. din. 50, uvez. din. 75. Sve narudžbe prima izdavalačka

Tiskara »K a č i ć« — Šibenik

GOSPODARSKA ŠTEDIONICA U SPLITU

SREDIŠNJICA SPLIT

Podružnice Dubrovnik i Makarska

Najveći dalm. novčani zavod na zadruž. temelju

Prima uloške na štednju; ukamaćuje ih najpovoljnije, te iste u svako doba isplaćuje u cijelosti. Otvara tekuće račune.- Daje kratkoročne zajmove. Lombardira sve državne papire. - Kupuje i prodaje vrijednosne papire, devize i valute uz dnevne tečajeve.- Obavlja najkulantnije sve bankovne poslove. - Odlične izravne veze u zemlji i ino zemstvu.

Tiskara „Kačić“ — Odgovorni urednik: O. dr. Vl. Bilobrk